

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

**Heidi Barman-Geust : Uppmuntra till försökskulturtänk. Bioekonomi-bloggen
28.9.2022.**

Heidi Barman-Geust

Uppmuntra till försökskulturtänk

Ett av målen inom projektet Tulevaisuuden maanviljelijät – Framtidens jordbrukare är att uppmuntra till ett försökskulturtänkande inom verksamheten. Alla yrkeshögskolor som deltar i projektet genomför ett antal praktiska försök med temat hållbar produktion. Yrkeshögskolan Novia valde att göra en demo-odling med spånadslin och en pilot om vattenvårdsåtgärder på undervisningsgården Västankvarn i Ingå.

Spånadslin

Spånadslin är en miljövänlig fiber med en lång tradition i Europa, också i Finland. Linets popularitet växer hela tiden och det finns nu flera entusiaster som vill återbörda produktionen av spånadslin till Finland. En av dem är odlaren och företagaren Leena Pesu som driver [Linen Stories](#). Inom projektet Tulevaisuuden maanviljelijät – Framtidens jordbrukare gjorde vi tillsammans med Leena och NSL Försök en demo-odling med sju olika sorter spånadslin under sommaren 2022. Linet såddes 23.5.2022 med hjälp av personalen på försöksgården och Leenas expertis. [Under sommaren har praktikanterna Kay och Anna observerat](#) hur linet växer, följt med ogräsförekomst och eventuella sjukdomar och skadedjur. Linet skördades 19.8.2022 och togs in från fältet 26.9.2022. Under hösten kommer själva fibern ännu att undersökas med hjälp av Linen Stories. En liten andel kommer också att förädlas till tråd. Demo-odlingen gjordes i pilotsyfte och förhoppningsvis kan Novia en annan gång genomföra ett regelrätt försök med spånadslin.

Studera intervjuar Leena Pesu från Linen Stories om produktion av spånadslin.
<https://youtu.be/wyGMIKrhod0>

Vattenvårdsåtgärder

Det andra praktiska piloten som Novia gjorde under våren-sommaren 2022 handlar om vattenvårdsåtgärder på Västankvarn gård. Med [projekthjälp av WWF Finland](#) har man på gården anlagt ett tvåstegsdike och två våtmarker. I våras besökte en grupp studerande från Novia tvåstegsdiket och våtmarkerna och fick höra om bakgrunden till vattenvårdsåtgärder och själva anläggningen av projektledaren Viivi Kaasonen på WWF Finland. Därefter gjorde praktikanterna tillsammans med forskare på Novia upp en observationsplan. Piloten handlade dels om vattenkvalitet, dels om den biologiska mångfalden, båda för att följa med hur väl våtmarkerna fungerar. Vattenprover togs en gång i månaden vid inlopp och utlopp av våtmarkerna samt på två väl utvalda platser vid tvåstegsdiket. Praktikanterna undersökte själv temperatur, salinitet, pH och klorofyll. Medan prover för fosfor och kväve skickades på analys till [LuvyLab](#). Därtill gjorde praktikanterna regelbundna besök under sommaren och

observerade växter, fåglar, insekter och andra djur. För att kunna observera invertebrater [byggde de insektfällor](#) som placerades ut på botten av våtmarkerna.

Studerande intervjuar Viivi Kaasonen från WWF Finland. <https://youtu.be/GBOaBe4tauY>

Under hösten återstår arbetet med att sammanställa och presentera resultaten. Resultaten kommer att presenteras bl.a. genom filmer, rapporter och Storymaps. Både demo-odlingen av spånaslin och uppföljningen av våtmarkerna väckte ett stort intresse och redan nu finns planer på nya projekt med dessa teman.

Heidi Barman-Geust
Projektledare

Projektet är finansierat av Jord- och skogsbruksministeriet / Försöksprogrammet för återvinning av näringsämnen 2020–2022 via NTM-centralen i Södra Österbotten. Projektet pågår fram till 31.12.2022.

Texten har granskats av Novias campusredaktion och publicerats 28.9.2022.

Granskat av Novias campusredaktion

Nyckelord:

[framtidens jordbrukare](#); [bioekonomi](#); [lantbruk](#); [hållbar matproduktion](#)

<https://www.novia.fi/novialia/bloggar/bioekonomi/uppmuntra-till-forsokskulturtank>